

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Helge. Et Digt (Danske Klassikere)

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Helge", i Oehlenschläger, Adam: *Helge*, udg. af Søren Baggesen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 165.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl06-shoot-idm140072288546640/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Helge

udgår fra hans søster Skulde og hendes magtbegeer. Rolfs skæbne er derfor rystende fordi han bukker under for tilværelsens onde kræfter, og opløftende fordi han bukker under i kamp.

Den anden slags tragiske helt er så ham der selv binder sig til sin onde skæbne. Ikke fordi han vil det onde, men fordi det han vil – uafhængigt af hans vilje og som en magt der er større end ham selv og hans indsigt – rækker ind i det onde. En sådan helt er Hakon Jarl. Han handler i og for sig ædelt, idet han vælger at forsvare den gamle, traditionelle kult, men i og med at denne kult i sig selv er barbarisk, forbinder han sig med det onde og går til grunde ved det. Det er på en måde denne heltetype og tragiske skæbne som for os moderne står den klassiske nærmest. Han vækker nemlig vores frygt og medlidenhed, fordi han gennemlever og ødelægges ved muligheder som vi må erkende at vi har i os selv.

En sådan helt er også Helge sådan som Oehlenschläger fremstiller ham. Så når der er grund til at hæfte sig ved at han havde fået at vide at hans store forbillede havde beskæftiget sig med skikkelsen under tiden *Den nordiske Odip*, så skyldes det ikke kun at blodskammen er skæbneafgørende for både den græske og den nordiske sagnkonge. Det skyldes ligeså meget at tiden rummer en henvisning til en foran som Oehlenschläger gennem hele sit digterliv havde opfattet som en udfordring. Det er også den han tager op med *Helge*.

7. Helge som tragisk skæbne

Umiddelbart er det sidste del af digtningen, *Ysa* – som jo også skilles ud fra helheden med den selvstændige genreangivelse »Tragedies» – som efterligner det formelle forbillede. Ikke alene må man give Topsøe-Jensen ret i at hele kompositionen er anlagt med henblik på *Ysa*, men man må give ham i så høj grad ret at man må tage forbehold over for hans karakteristik af de to forudgående romanceskredse som en »indledning» til tragedien der fortæller dens forhistorie. De er dele af den.

En god indfaldsvej til forståelsen af form og forløb, og sammenhængen mellem dem, i *Helge* får man ved at tage udgangspunkt i

Oehlenschlägers bestemmelse af den klassiske tragedie som en forvandling fra den berettende til den direkte fremstillende form i det øjeblik hvor kultsangens mytiefortælling når sit dramatiske højdepunkt. På samme måde indtræder nemlig skiftet i fremstillingsform i *Helge* i det øjeblik, hvor skjaldens sang «... i hvælvede Sal / Om Hævnens Følger – og Hævnens Qval» (Julegildets – slutstrofen) er nået dertil hvor helten har bundet sig uhyjelpeligt til sin skæbne og skal fuldbyrde og indløse den i en handlingsfølge så rask at den ikke længere kan fortælles, men må vises.

Dramaet begynder således med digtets første strofe. Dets eneste forudsætning, som endda allerede er led i dramaet, er Frodes drab på Danmarks rette konge. Resten, lige frem til Helges selvmord i Olufs gravhøj, er fortællingen om de to kongesønners og især Helges reaktion på dette drab.

Blandt de allerførste romancer i *Frodes Drapa* skal man især lægge mærke til de to dialoger mellem brødrene: »Helge og Hroar i Jordhusets» og »Helge og Hroar ved Faarestiens». Som sagt er det allerede i dem at den grundlæggende modstilling mellem brødrene fastlægges og man bemærker at i den første formuleres den på den måde at Helge vil hævde Danmarks hæder på alle have, mens Hroar vil holde ret i riget og rejse staden. Men derudover tjener de to dialoger til at lade Helge træde i karakter som helt. I den første udtrykker Hroar sin dødsangst og fremhæver derved Helges besluthed på at værge sit liv og falde med sværd i hånd; og i den anden klynker Hroar over fornedrelsen som hyrde drenge, mens Helge tværtimod opfatter det usle liv som en hærdende forberedelse til kommende død.

Den død er afstættelsen af usurpatoren og tyrannen Frode og genoprettelsen af den rette kongemagt. Den skildres i Julegildet, og her er det helt tydeligt at døden er Helges. Det er ham som fører an, mens Hroar blot følger efter. Og det er Helge som ikke vil standse døden her, men føre den til ende, »Julegildets» slutstrofe lyder i sin helhed:

Nu lad ham flygte med ængstlig Hu:
Tak Odin for Eders Redning nu!